

Пристига Железарят

Кой казва, че железните гилзи не могат да се преснарядяват? Извършихме интензивни и документирани изпитания и открихме, че при карабините месингът печели на разстояние, но при късите оръжия желязната гилза е по-издръжлива на крайни натоварвания и деформация. Така или иначе няма никакви проблеми с пресата.

Ръчното снарядяване на железните гилзи е възможно и не води до допълнителни затруднения спрямо снарядяването на месинговите гилзи.

■ © Edisport Editoriale
текст - Лука Бругати

„Преснарядяването на железните гилзи е невъзможно!“ Колко ли пъти сме чували това твърдение? А малцината, които се осмеляват да кажат, че е възможно, започват да изброяват поредица проблеми с рекалибрирането, което изисквало много смазка, с твърдото преминаване през рекалибриращата преса, с практическата невъзможност да се вкара куршума поради твърдостта на отвора и т.н. Но така ли е наистина? Оказа се, че това е една от многото легенди, които се разказ-

Някои от железните гилзи имат капсул тип Verdan, което може да доведе до леку затруднения.

ват по стрелбицата. Железните гилзи се преснарядяват много добре, въпреки някои трудности.

«Преснарядяването

След като се съберат използваните железни гилзи, преди да се пристъпи към преснарядяване, е добре да се провери отвора за капсулен пламък или „огнепроводния канал“ (ОПК), за да се прецени дали капсулът е тип Voxxer или Verdan. При втория случай единственото възможно решение е капсулът да се отстрани чрез Verdan decapping tool на RCBS. Ако капсулът е тип Voxxer, също е добре да се

Освен като мунитии с Военно предназначение железните гилзи сега се произвеждат и от много фирми, особено руски, за търговски цели.

провери дали ОКП е 2 мм или по-голям. Понякога ОКП имат малко по-малък диаметър и ако се използва нормална декапсулираща преса, лостчето ще се прегъне. Ето защо, когато тези гилзи се преснарядяват за първи път, капсулт трябва да се отстрани ръчно с помощта на шило и след това ОКП да се разшири с 2-милиметрова бургия. След проверката на диаметъра на ОКП и извършените необходими корекции, ако се налага, идва моментът гилзата да се рекалибрира. За да се направи това, достатъчно е леко да се смаже – като нормалните месингови гилзи, и да се постави в пресата. Гилзата е от меко желязо и усилието да се възстанови формата, е равно на това, което се прилага при месинговите гилзи. В случай че гилзата е тип Verdan, има две възможности: или изцяло да се премахне декапсулаторния ствол на матрицата, или се отстранява само декапсулаторният връх, като се оставя разширителят. При първия случай операцията е много проста, но гърлото

на гилзата остава малко по-тясно и следователно могат да се използват само куршуми тип Boat tail. При втория случай гилзата се разширява правилно и има възможност да се кварват куршуми с плоско дъно. Има и трета възможност, която изисква допълнителна манипулация и се състои в прокарването на гилзата в рекалибриращата матрица без ствол. После леко се разширява с универсална разширяваща матрица – такава се предлага от почти всички производители на матрици. Във фазата на рекалибриране при гилзи от правостенен тип (т.е. без стеснение като гърло на бутилка) трябва да се има предвид, че е необходимо гилзата да е смазана, дори и матрицата да е карбидна. От тук нататък операциите са същите като за най-обикновена месингова гилза: не препоръчваме единствено прекарването през factory crimp die на Lee, тъй като желязото не търпи сегментна обработка на гърлото (при битулковидна гилзи) или не е подходящо за рекомпресия на цялата

След осмото преснарядяване гилзите Focsi се удължиха дотолкова, че в някои случаи прехвърлиха максималната дължина, предвидена от CIP за патрон .45 ACP (22,81 мм). Железните гилзи обаче останаха много под тези стойности, при това без никакво нарушаване на целостта им.

Месинговите гилзи Focsi и железните Wolf преди началото на теста за издръжливост, т.е. след първия изстрел като фабрични мунитии.

гилза (като при правостенни гилзи). Както се вижда, операциите са прости и не създават никакви проблеми: не е нужно обилно да се смазва гилзата и дори е възможно да се осъществи taper crimp или roll crimp. От тук нататък остава да се изясни въпросът доколко издържат такива гилзи.

Железните гилзи са лакирани или фосфатирани, за да се предпази от корозия на желязото. Следователно това покритие не трябва в никакъв случай да се отстранява, т.е. железните гилзи не могат да бъдат поставени в барабан за почистване. Освен това ако в барабана се смесят железни и месингови гилзи, железните, които са по-твърди, ще очукат повърхността на месинговите.

Покритието е само външно, така че с течение на времето железните гилзи ръждясват отвътре. Тъй като е по-малко ковко от месинга, желязото е и по-склонно да се цепи. В подкрепа на това твърдение преснарядихме серия железни гилзи калибър .223 Remington – на четвъртото преснарядяване 30% от гилзите се нацепиха. Останалите гилзи издържаха пето преснарядяване, но на шестото всички се нацепиха. В повечето случаи натоварванията при калибри за карабина водят до по-малка издръжливост на желязото в сравнение с месинга, докато при калибрите за късо оръжие, както се доказа при нашите изпитания, желязото бе по-издръжливо от месинга.

Тестът

Решихме да проверим характеристиките на желязна гилза от калибър за късоцевно оръжие, от гледна точка на запазване на размерите и на годността. Спряхме се на .45 ACP: взехме гилзи Wolf, употребявани само веднъж, с капсул Boxer, преснарядихме ги с 6,4 грейна Vhithavuori N340, и поставихме капсул Hirtenberger Large Pistol. За сравнение преснарядихме и няколко месингови гилзи Focsi, полз-

Дъната на гилзите след осмото преснарядяване. Леглата на капсулите на някои от гилзите Focsi леко са се разхлабили, което не пречи да бъдат използвани отново.

■ Балистична таблица

Материал за гилзата	Марка	Барут	Доза (grs)	Тип куршум	Тегло на куршума (grs)	V ₀ изстрел 1 (m/sec)	V ₀ изстрел 2 (m/sec)	V ₀ изстрел 3 (m/sec)	V ₀ изстрел 4 (m/sec)	V ₀ изстрел 5 (m/sec)	V ₀ средна (m/sec)	Sd	E ₀ (ft.lbs)	E ₀ (joule)
Месинг	Fiocchi	Vihtavuori N340	6,4	FMJ	231	276,6	273,4	277,8	278,8	276	276,6	2,0	419	568
Желязо	Wolf	Vihtavuori N340	6,4	FMJ	231	282,6	285,6	281	279,6	282,8	282,4	2,2	437	592

■ Удължаване на гилзите

Материал за гилзата	Средна дължина (mm)	Първо снарядяване	Второ снарядяване	Трето снарядяване	Четвърто снарядяване	Пето снарядяване	Шесто снарядяване	Седмо снарядяване	Осмо снарядяване
Месинг	22,56	22,59	22,63	22,67	22,70	22,72	22,74	22,75	22,78
Желязо	22,68	22,69	22,69	22,70	22,70	22,70	22,70	22,71	22,72

Забележка: първоначалните дължини и дължините след всяко рекалибриране се изчисляват като средна стойност от 5 гилзи.

вани само веднъж, без да променяме дозите барут, вида и теглото на куршума, както и капсула.

Преди да извършим преснарядяването, замерихме капацитета на железните и месинговите гилзи и установихме, че месинговите гилзи Fiocchi имат капацитет 26,5 грейна вода срещу 25,9 грейна вода в желязната гилза Wolf.

След нашите преснарядявания отидохме на полигона и хронографирахме куршумите с боен пистолет Colt 1911A1. Изборът на оръжието не беше случаен. Решихме да бъде пистолет с широк патронник, така че да се създаде максимален „стрес“ на гилзата, за да се провери действителната ѝ годност. Хронографските данни показаха веднага, че муницията, преснарядена с желязна гилза, постигна малко по-голяма скорост, благодарение на по-малкия обем на boiling room. Деформацията след изстрел на желязната гилза бе много по-голяма: желязната постигна максимален диаметър 12,15 мм срещу 12,08 мм на месинговата гилза. За сметка на това, след като гилзите преминаха през рекалibratora, забелязахме, че желязната гилза отчете минимално, почти нулево удължаване, а месинговата се удължи с 5 стотни от милиметъра. На практика, когато железните гилзи се рекалибрират, материалът се рекомпресираща в корпуса на гилзата, докато при рекалбрация на месинговите гилзи материалът се разтяга по посока върха на гилзата, водейки до нейното удължаване. Тази тенденция се проявяваше по време на целия ни тест: след отчетливото удължаване при първите преснарядявания месинговата гилза „забави“ ход, но остана тенденцията към удължаване. И обратното, желязната гилза отчете минимални удължавания.

За стрелба бе използван военен пистолет Colt 1911 A1, с широк патронник, така че гилзите да бъдат подложени на максимално натоварване.

По време на теста забелязахме също, че разширяването на желязната гилза изисква по-малко усилие от месинговата, но това се дължи предимно на по-малката дебелина на материала в близост до гърлото. На шестото преснарядяване забелязахме леко поддаване на носещия джоб на капсула при месинговата гилза (няма лошо, само дето по-лесно се вкарва капсулт), докато при джоба на капсула на желязната гилза не се появи никаква деформация. След осмото преснарядяване спряхме, тъй като някои от месинговите гилзи до

такава степен се изтеглиха, че прехвърлиха максималната дължина, предвидена от CIP, със съответния риск затварянето да не стане. По време на същата стрелкова сесия се случи първият и единствен фал при железните гилзи – появяването на надлъжна цепка по целия корпус на една от гилзите – от горния ръб до дъното (най-накрая). Но това не промени общата оценка за „поведението“ на железните гилзи при късоцевно оръжие, която си позволяваме да определим като „повече от добра“!

Горе: при дългоцевните оръжия с нарезна цев железните гилзи нямат същата издръжливост като месинговите. Тези гилзи .223 Remington се нацелиха след четвъртото преснарядяване.

Вляво: след осмото преснарядяване една от железните гилзи се сцени (най-после!).